

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 18.12.2024 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «18» грудня 2024 р. № 206

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО НАПРЯМУ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»
для музичних керівників, вихователів закладів дошкільної освіти**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397, Типової програми підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021 № 457) та відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 19.10.2021 № 755-21 «Про затвердження професійного стандарту вихователів закладу дошкільної освіти». Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України в редакції від 27 січня 2021 р. №86 «Положення про заклад дошкільної освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. №800 «Деякі питання щодо підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», Державного стандарту дошкільної «Базовий компонент дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2020 за №33, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509 та в контексті вимог законодавства, зокрема інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність музичного керівника закладу дошкільної освіти та з урахуванням європейського вектору розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Актуальність Програми визначається необхідністю впровадження у практику закладів дошкільної освіти змісту, форм, методів організації розвивальної життєдіяльності дітей дошкільного віку з урахуванням стратегії, цілей, завдань оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) (далі – Стандарт). Програму розроблено згідно із положеннями чинного законодавства – законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту».

Програма передбачає формування загальних та фахових компетентностей щодо імплементації оновленого Стандарту з урахуванням особистісно орієнтованого, інтегрованого, компетентнісного, діяльнісного підходів.

Педагогічні працівники (музичні керівники, вихователі) закладу дошкільної освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи дошкільної освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої Програми: професійний розвиток музичних керівників, вихователів закладів дошкільної освіти відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей музичного керівника закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) необхідних для організації навчання, виховання та гармонійного розвитку дітей дошкільного віку відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти Базовий компонент дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2020 за №33.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей музичних керівників закладів дошкільної освіти;
- поглибити й розширити знання музичних керівників закладів дошкільної освіти з теорії й практики організації освітнього процесу, що забезпечує якісні зміни та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі дошкільної освіти;

- активізувати розвиток значущих професійних якостей музичних керівників закладів дошкільної освіти;
- удосконалити вміння музичних керівників закладів дошкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін;
- ознайомлення педагогічних працівників із стратегіями та тенденціями, що склали основу для розроблення змісту оновленого Стандарту;
- формування розуміння слухачами сутності понять: «Державний стандарт дошкільної освіти», «цінності дошкільної освіти», «компетентність», «освітнє середовище» «результати навчання», «якість дошкільної освіти», «змістове наповнення Стандарту»;
- удосконалення здатності та готовності цільової аудиторії планувати освітній процес з урахуванням положень оновленого Стандарту для вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії дитини дошкільного віку;
- формування здатності педагогічних працівників організовувати різні види діяльності дітей у закладі дошкільної освіти на засадах діяльнісного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого, інтегрованого, соціокультурного підходів та базових принципах (демократичність; рівний доступ до якісної дошкільної освіти кожній дитини, освіти без дискримінації за будь-якими ознаками; забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору; міжвідомча взаємодія; державно-громадське та державно-приватне партнерство в організації та управлінні дошкільною освітою; соціально-педагогічне партнерство громади та всіх учасників освітнього процесу).
- вдосконалення готовності музичного керівника до організації партнерства з батьками вихованців задля підвищення культури відповідального батьківства.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми в залежності від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою через лекції / відеолекції / вебінари / відеоконференції тощо. Практична складова – через практикуми / навчальні тренінги / семінари / майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- для очного навчання: мультимедійний проєктор; ноутбук, фліпчарт, персональні комп'ютери, навчальні матеріали, інтерактивна дошка, сучасне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення для інтерактивної дошки; швидкісний інтернет-канал для використання під час занять відповідних онлайнресурсів;
- для дистанційного навчання: комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- сутності Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту дошкільної освіти;
- структури та змісту чинних освітніх програм;
- планування освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти;
- академічної свободи музичного керівника в організації освітнього процесу ЗДО.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог чинного законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту дошкільної освіти, чинних освітніх програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку, попередніх результатів вихованців, їх освітніх потреб;
- формувати у дітей дошкільного віку компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- генерування нових ідей (креативність);
- прийняття обґрунтованих рішень;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- міжособистісна взаємодія;
- рефлексія та саморозвиток
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі всіх дітей;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

1.	Укладач освітньої програми	Ковальова Світлана Василівна , доцент кафедри суспільно-гуманітарної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат педагогічних наук, доцент
2.	Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації з проблеми «Формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку в умовах реалізації освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» для музичних керівників, вихователів закладів дошкільної освіти
3.	Мета програми	Підвищення рівня професійної компетентності музичних керівників, вихователів закладів дошкільної освіти щодо формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку в умовах реалізації освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва, розвитку готовності до впровадження сучасних технологій організації освітнього мистецького процесу, знання фахових методик, створення безпечного комфортного освітнього середовища
4.	Напрямок програми	Професійна компетентність музичного керівника, закладу дошкільної освіти
5.	Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Музичні керівники, вихователі закладів дошкільної освіти
6.	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	120 год / 4 ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)
7.	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: 3К.01, 3К.02, 3К.03, 3К.04, 3К.05 Професійні компетентності: A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4,

		A2.5, A2.6, A2.7); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5); В3 Проєктувальна компетентність (В3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)					
8.	<i>Очікувані результати</i>	Удосконалення загальних та професійних компетентностей, зокрема пов'язаних із реалізацією освітнього напрямку "Дитина у світі мистецтва"					
9.	<i>Особа (особи), які виконують освітню програму</i>	Пашенко Д.І, Перерва В.С., Плівачук К.В., Сотніченко І.І., Ковальова С.В., Дудка А.М., Чебан А.Д.					
10.	<i>Строки виконання програми</i>	Календарний рік					
11.	<i>Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації</i>	Свідоцтво про підвищення кваліфікації					
12.	<i>Місце виконання освітньої програми</i>	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (вул. Я. Мудрого, м. Біла Церква, 09107)					
13.	<i>Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті</i>	сайт: https://www.kristti.com.ua/					
14.	<i>Зміст програми</i>	<i>№ з/п</i>	<i>Назва та зміст навчального модуля</i>	<i>Кількість годин</i>			
				Вс ьог о год ин	Ле кц ії	Пр акт ич ні	Са мо сті йні
			Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття	6	6	-	6
		1.1	Національна ідентичність в історичному вимірі	2	2	-	2
		1.2	Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи	2	2	-	2
		1.3	Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традиції та інновацій	2	2	-	2
			Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти	24	10	14	14

	2.1	Педагог у системі компетентнісно орієнтованої освіти	2	2	-	2
	2.2	Професійна компетентність музичного керівника як ресурс формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку	4	2	2	2
	2.3	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2	2	-	2
	2.4	Здоров'язбережувальна компетентність музичного керівника в контексті професійного розвитку протягом життя	2	2	-	2
	2.5	Українське мистецтво у формуванні національної культури особистості	2	2	-	2
	2.6	<i>Спецкурс «Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу»</i>	6	-	6	2
	2.7	<i>Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»</i>	6	-	6	2
		Модуль III. Реалізація освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» Державного стандарту дошкільної освіти на засадах компетентнісного підходу	34	4	30	28
		<i>Інваріантна частина</i>	26	-	26	20
	3.1	Компетентнісний потенціал освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» Державного стандарту дошкільної освіти	2	-	2	2
	3.2	Інтегрована мистецька діяльність як основа формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку	2	-	2	-
	3.3	Особливості організації планування і проведення музичних занять у різновікових групах дітей у контексті реалізації оновленого базового компонента дошкільної освіти	2	-	2	2
	3.4	Ігрові музично-дидактичні технології у розвитку мистецько-творчих компетентностей	2	-	2	2
	3.5	Організація традиційних та інноваційних музичних занять у ЗДО	2	-	2	2
	3.6	Музична логоритміка в соціалізації та розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку	2	-	2	2
	3.7	Розвиток творчих здібностей за освітнім напрямом “Дитина у світі мистецтва”: топ 10 швидких технік образотворчого мистецтва для дітей	2	-	2	2
	3.8	Ідеї декорування святкової сцени в ЗДО	2	-	2	2
	3.9	Штучний інтелект в освіті	2	-	2	2
	3.10	Методика вокально-хорової роботи з дітьми різного дошкільного віку	2	-	2	2
	3.11	Тілесна перкусія (Body Percussion) у творчому самовираженні та музично-ритмічному вихованні дітей дошкільного віку	4	-	4	2

		3.12	Цифрові технології в організації музичного навчання й виховання в ЗДО	2		2	
			Варіативна частина	8	4	4	8
		3.13	Музично-педагогічна технологія Карла Орфа в імпровізаційному музикуванні та колективній творчості дітей	2	-	2	2
		3.14	Використання нетрадиційних технік графічного мистецтва у розвитку творчих здібностей дітей	2	-	2	2
		3.15	Психолого-педагогічні можливості та арт-терапевтичний потенціал музичного мистецтва в особистісному розвитку й збереженні ментального здоров'я	2	2	-	2
		3.16	Конструктор Лего в музичному розвитку дітей дошкільного віку	2	2	-	2
			Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль	8	2	6	-
		4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	-	-
		4.2.	Тематична дискусія з питань організації мистецько-творчої діяльності дітей дошкільного віку в умовах реалізації освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва»	2	-	2	-
		4.3.	Захист проєктів	2	-	2	-
		4.4.	Вихідне діагностування	2	-	2	-
			Разом:	72	22	50	48

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

Тема 1.1 Національна ідентичність в історичному вимірі

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропоновані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей.

Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність в становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формування національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

Тема 1.2. Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи

У лекції висвітленні погляди народної педагогіки на роль формування особистості. Розкрито етапи розвитку народної педагогіки та набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури суспільних взаємин, формування у молоді розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової культури.

Розглянуто ідеальний варіант сучасної педагогіки, що базується на інтеграції народної педагогіки, етнопедагогіки та педагогічної науки загалом, а також передової практики навчання й виховання дітей у сім'ї. Надано приклади використання накопиченого

українським народом досвіду у вихованні підростаючого покоління. Наголошено, що актуальним є зараз виховання повноцінної, національно свідомої особистості з почуттям власної гідності, з високими моральними якостями, яка вивчає національні ідеали, традиції, звичаї, обряди українського народу.

Відмічено, що нові вимоги, які ставить сучасне суспільство перед школою, зобов'язують учителів вивчати педагогічну спадщину, втілюючи в загальну практику провідні ідеї народної педагогіки.

Тема 1.3. 1.3. Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традиції та інновацій

Філософські підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

Очікувані результати за модулем 1

Знання і розуміння:

- Поняття національної та громадянської ідентичності.
- Основні положення Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».
- Етапи історичної генези української національної ідентичності.
- Методи та принципи національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання.
- Значення народної педагогіки у формуванні особистості та сучасної педагогічної науки.
- Основи мовної ситуації в Україні та вплив державної мовної політики на суспільство.

Уміння:

- Аналізувати історичний розвиток національної та громадянської ідентичності.
- Інтерпретувати положення Закону України у контексті освітньої діяльності.
- Застосовувати методи національно-патріотичного та духовно-морального виховання у педагогічній практиці.
- Використовувати ідеї народної педагогіки для розробки сучасних освітніх програм.
- Сприяти популяризації української мови та культури через освітні заходи та проєкти.
- Формувати стратегії виховання з урахуванням регіональних особливостей мовної та національної ситуації.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- Усвідомлення значення національної ідентичності для збереження культури та державності.
- Повага до прав мовних меншин та баланс між популяризацією державної мови й підтримкою багатомовності.
- Готовність використовувати історичний досвід для формування національно свідомої молоді.

- Усвідомлення важливості інтеграції народної педагогіки в сучасний освітній процес.
- Відкритість до впровадження інновацій у виховну та навчальну діяльність.
- Сприяння розвитку національної свідомості, духовності та культури через освітню діяльність.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

Тема 2.1. Педагог в системі компетентнісно орієнтованої освіти

Виклики сучасного суспільства системі освіти. Основні принципи освіти XXI століття. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок – ключових компетентностей. Учитель – агент змін: коуч, фасилітатор, тьютор, модератор в індивідуальній освітній траєкторії дитини. Вимоги до педагога Нової української школи.

Тема 2.2. Професійна компетентність музичного керівника як ресурс формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку

Професійна компетентність музичного керівника як провідника якісних змін у дошкільній освіті, музичному вихованні дітей в умовах реалізації Державного стандарту дошкільної освіти. Сутність та особливості формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного .

Мистецька діяльність як основа формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку. Методи і прийоми формування мистецько творчої компетентності дітей дошкільного віку.

Тема 2.3. Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору

Основи педагогічної етики. Педагогічний етикет: комунікація, взаємодія з колегами та батьками, поведінка в колективі. Створення комфортного освітнього простору (фізичний комфорт, емоційна підтримка). Практичні аспекти реалізації педагогічної етики та етикету.

Тема 2.4. Здоров'язбережувальна компетентність музичного керівника в контексті професійного розвитку протягом життя

Особливості здоров'язбережувальної компетентності музичного керівника спрямованої на формування безпечного і здорового середовища, безперервний особистісний, професійний, культурологічний саморозвиток протягом життя. Сутність поняття “здоров'язбережувальна компетентність ” в контексті феномену “здоров'я”. Сучасні технології формування здоров'язбережувальної компетентності у викликах сьогодення.

Тема 2.5. Українське мистецтво у формуванні національної культури особистості

Вплив мистецтва на особистість. Українське мистецтво у формуванні та розвитку національної свідомості та цінностей особистості в контексті української культури. Самовираження та саморозвиток у міжкультурному діалозі.

Тема 2.6. Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища.

Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість».

Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Тема 2.7. Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуальної програми розвитку дитини. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед дітей, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство.

Взаємодія з батьками дітей дошкільного віку та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Кращі практики та інноваційні підходи до психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на забезпечення успішного навчання та розвитку всіх дітей.

Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, зокрема, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем. Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожної дитини: ступінь функціональних можливостей, інтереси та потреби, а також специфічні особливості, пов'язані з конкретними труднощами. Практичні приклади та рекомендації щодо урахування вікових та індивідуальних особливостей у процесі планування та виконання освітніх програм для дітей з особливими освітніми потребами.

Очікувані результати за модулем 2

Знання і розуміння:

- сутності Базового стандарту дошкільної освіти та його принципів: компетентнісного підходу, особистісної орієнтованості, інтеграції та індивідуалізації навчання;
- вимог до результатів навчання дітей дошкільного віку, зокрема, знань, вмінь, ставлень та цінностей;
- ключових засад та очікуваних результатів напряму “Дитина у світі мистецтва”;
- основних положень професійного стандарту учителя та шляхів його реалізації;
- особливостей оцінювання навчальних досягнень дітей у контексті компетентнісного підходу та інклюзивного освітнього середовища;
- методик моделювання сучасних музичних занять у ЗДО.

Уміння:

- ефективно реалізовувати Державний стандарт дошкільної освіти;
- застосовувати методи інклюзивного навчання та створювати адаптовані освітні програми для учнів з різними потребами;
- використовувати цифрові технології для підвищення якості навчання та створення інтегрованих музичних занять;
- розробляти й адаптувати навчально-методичні матеріали, які відповідають вимогам реформованого змісту освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- підтримка принципів доступності освіти та академічної свободи вчителя;

- готовність до інновацій в освітньому процесі та постійного професійного розвитку;
- усвідомлення важливості критичного мислення та міжпредметних зв'язків у навчанні дітей дошкільного віку;
- підтримка інклюзивності та рівності в освітньому середовищі, готовність до роботи з учнями з особливими потребами;
- розуміння своєї ролі в реалізації реформ та впровадженні нових освітніх стандартів.

Модуль III.

Реалізація освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» Державного стандарту дошкільної освіти на засадах компетентнісного підходу

3.1 Компетентнісний потенціал освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» Державного стандарту дошкільної освіти

Основні положення Базового компоненту дошкільної освіти. Цінності дошкільної освіти, освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва.» Сутність мистецької компетентності. Емоційно-ціннісне ставлення як складова мистецької компетентності. Формування життєвих навичок засобами мистецтва. Участь батьків у розвитку мистецької компетентності дитини. Особливості змістового наповнення освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва». Сутність і зміст мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку. Характеристика результатів набуття мистецько-творчої компетентності. Сучасні тенденції педагогічного супроводу формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку. Презентація сучасних форм та методів формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку в умовах ЗДО.

3.2 Інтегрована мистецька діяльність як основа формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку

Особливості та можливості інтегрованої мистецької діяльності у формуванні мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку в контексті освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» Базового компоненту дошкільної освіти. Мистецька освіта як інструмент творення особистості. Сутність інтеграції в мистецькій освіті. Мистецька діяльність в організації інтегрованого мистецького заняття в закладі дошкільної освіти. Спрямованість інтегрованої діяльності на формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.

3.3 Особливості організації планування і проведення музичних занять у різновікових групах дітей у контексті реалізації оновленого базового компонента дошкільної освіти

Форми організації музичної діяльності: індивідуальна, парна, групова, колективна.

Методи навчання: словесні, наочні, практичні, ігрові. Перспективне планування: визначення мети, завдань, змісту, форм організації. Тематичне планування: об'єднання занять за тематичними блоками. Індивідуальні плани роботи з дітьми: врахування індивідуальних особливостей.

3.4 Ігрові музично-дидактичні технології у розвитку мистецько-творчих компетентностей

Визначення сутності дидактичних ігор та їх класифікація. Значення музично-дидактичних ігор на заняттях музики в дошкільних закладах освіти. Особливості використання музично-дидактичних ігор в процесі проведення музичного заняття. Ігрові художньо-педагогічні

технології та їх значення в загальному розвитку дитини. Класифікація українських народних ігор та їх характеристика. Ігри в організації світ і розваг у ЗДО.

3.5 Організація традиційних та інноваційних музичних занять у ЗДО

Традиційні методи музичного виховання. Дидактичні принципи музичного виховання: наочність, доступність, систематичність, активність. Планування музичних занять. Цілі та завдання музичного виховання. Структура музичного заняття: вступна, основна та заключна частини. Інтеграція музики з іншими видами мистецтва. Інноватика в музичній дошкільній освіті.

Роль групової та індивідуальної роботи на музичних заняттях: оптимальний баланс. Використання мультимедійних засобів у музичних заняттях. Застосування традиційних та інноваційних методів для розвитку музичних навичок та слуху у дітей. Створення та використання різноманітних музичних матеріалів для занять: пісні, ритмічні ігри, інструментальні вправи. Адаптація музичних занять до різних вікових груп дітей: особливості підходу.

Вплив інноваційних методів на мотивацію та інтерес дітей до музичного навч

3.6 Музична логоритміка в соціалізації та розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку

Логоритміка як музично-психологічний ресурс у розвитку дітей з особливими потребами. Музично-психологічні та музично-ритмічні витоки логоритміки. Структура логоритмічного заняття. Техніки, інструменти, вправи логоритміки. Логоритміка у розвитку мовлення дітей з особливими освітніми потребами.

3.7 Розвиток творчих здібностей за освітнім напрямом “Дитина у світі мистецтва”: топ 10 швидких технік образотворчого мистецтва для дітей

Методи малювання, які дозволяють швидко отримати результат, стимулюючи дитячу уяву, увагу та креативність. Пропоновані техніки включають роботу з різними матеріалами, такими як фарби, олівці, пастелі, а також нетрадиційні способи, що сприяють розвитку дрібної моторики та художнього сприйняття. Пропонуємо педагогам інструменти для організації творчих занять, які можуть бути адаптовані для різних вікових груп.

3.8 Ідеї декорування святкової сцени в закладі дошкільної освіти

Основи тематичного декору. Особливості оформлення сцени засобами образотворчого мистецтва. Вимоги до оформлення сцени в урочистих подіях. Співпраця батьків. Вихователів і музичних керівників в оформленні сцени. Творчі та оригінальні ідеї декорування святкових сцен у дошкільних закладах. Тематичні підходи до оформлення залу (наприклад, залізні мандрівки, казковий ліс, космічна подорож тощо), використання різноманітних декоративних елементів (паперові ліхтарики, кольорові стрічки, квіткові композиції тощо) та інші креативні ідеї.

3.9 Штучний інтелект в освіті

Що таке педагогічний ШІ? Визначення, основні функції та можливості. Переваги та виклики використання ШІ в освіті. Аналіз переваг для педагогів та дітей, а також потенційних проблем і ризиків. Етичні аспекти застосування ШІ в освіті. Принципи відповідального використання ШІ, захист даних, уникнення упередженості.

3.10 Методика вокально-хорової роботи з дітьми різного дошкільного віку

Роль співу в розвитку дошкільнят. Особливості дитячого голосу: фізіологічні особливості, зміни голосу в різні періоди дошкільного дитинства. Методичні підходи до вокально-хорової роботи: аналіз різних методик (Карла Орфа, Кодаї, Еміля Жака-Далькроза та ін.). Дидактичні принципи вокально-хорової роботи: наочність, доступність, систематичність, активність.

Критерії відбору пісень для різних вікових груп. Форми організації вокально-хорової роботи: індивідуальна, парна, групова, хоровий спів. Методи навчання співу: розспівування, музичні ігри, хоровий спів, слухання музики.

3.11 Тілесна перкусія (Body Percussion) у творчому самовираженні та музично-ритмічному вихованні дітей дошкільного віку

Перкусія тіла як інноваційний підхід у пізнанні мистецтва та самовираженні особистості. Витоки перкусії тіла як мистецтва музики, руху й танцю. Музика й рух в системах музично-ритмічного виховання Карла Орфа й Еміля Жака Далькроза (Body Percussion). Перкусія як світовий тренд та її вплив на гармонійний розвиток дітей дошкільного віку

3.12 Цифрові технології в організації музичного навчання й виховання в ЗДО

Основні принципи роботи: як саме штучний інтелект в цих платформах допомагає створювати презентації? Які алгоритми використовуються? Які функції доступні в Gamma App та WErik? Порівняння можливостей платформ. Інтеграція з іншими сервісами: чи можлива інтеграція цих платформ з іншими інструментами, наприклад, Google Диск, Microsoft PowerPoint?

Підтримка різних форматів файлів: Які формати файлів підтримують ці платформи для імпорту та експорту?

3.13 Музично-педагогічна технологія Карла Орфа в імпровізаційному музикуванні та колективній творчості дітей

Концепція Карла Орфа: основні принципи, методи та засоби навчання.

Значення музично-ритмічного виховання за Орфом: розвиток особистості дитини, її творчих здібностей. Актуальність методики Орфа в сучасній дошкільній освіті: Порівняння з іншими методиками. Музичний інструментарій Орфа: його особливості, виготовлення та використання в заняттях. Музично-рухові вправи: розвиток координації, відчуття ритму, пластичності. Спів та музикування: розвиток голосу, музичного слуху, імпровізації.

Створення музичних творів: колективна композиція, імпровізація.

3.14 Використання нетрадиційних технік графічного мистецтва у розвитку творчих здібностей дітей.

Специфіка образотворчого мистецтва. сучасні техніки графічного мистецтва. Розвиток творчих здібностей дитини засобами нетрадиційних технік. Активізація мистецької діяльності засобами графічного мистецтва.

3.15 Психолого-педагогічні можливості та арт-терапевтичний потенціал музичного мистецтва й музикотерапії в особистісному розвитку й збереженні ментального здоров'я

Ознайомлення з психолого-педагогічною та арт-терапевтичною психо-емоційно-моторною природою музикотерапії, яка є універсальним ресурсом психологічної підтримки, емоційної безпеки, збереження й відновлення здоров'я. Музикотерапія у стимулюванні навчання й відновлення здоров'я людини: ефект Моцарта. Психо-емоційно-моторна природа музикотерапії. Цілющі особливості музики в історії музикотерапії. Профілактика емоційно-стресових станів засобами музикотерапії. Музикотерапія – як контрольоване використання музики в лікуванні, реабілітації, освіті й вихованні дітей і дорослих. Форми музикотерапії. Музичні твори для регуляції психо-емоційного стану.

3.16 Конструктор Лего в музичному розвитку дітей дошкільного віку

Діяльнісний та ігровий підхід з конструктором Лего на музичних заняттях із дітьми дошкільного віку. Навчання через Лего конструювання. Творчі завдання в ігровій діяльності в музичному й образотворчому мистецтві з використанням Лего. Стимулювання пізнавальної діяльності й розвитку творчості дитини.

Очікувані результати за модулем 3

Знання й розуміння:

- стратегій, структури, цілі, змісту й завдання оновленого Стандарту;
- цифрових технологій для реалізації освітніх завдань та вдосконалення професійної діяльності;
- основних педагогічних підходів і їх ефективне використання;
- способів організації партнерської взаємодії з батьками вихованців;
- вікових та психологічних особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

Уміння:

- здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію й міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку, їхніми батьками або особами, що їх замінюють;
- впроваджувати інноваційні педагогічні технології в освітній процес закладу освіти;
- планувати освітній процес з урахуванням оновленого змісту Стандарту;
- організовувати освітній процес з урахуванням дієвості основних педагогічних підходів;
- адаптовувати прогресивні європейські практики та український досвід в освітній процес закладу освіти для підвищення якості дошкільної освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- міжособистісна взаємодія;
- професійна рефлексія та саморозвиток;
- співпраця та взаємодія у команді;
- професійна мобільність та гнучкість;
- відданість ідеї щодо збереження самоцінності дитинства та природовідповідності;
- врахування вікових та психологічних особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

Питання для самостійного опрацювання

1. Реалізація освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» Державного стандарту дошкільної освіти на засадах компетентнісного підходу.
2. Цінності дошкільної освіти, освітнього напрямку “Дитина у світі мистецтва.”
3. Особливості та можливості інтегрованої мистецької діяльності у формуванні мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку в контексті освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва» Базового компоненту дошкільної освіти.
4. Ігрові музично-дидактичні технології у розвитку мистецько-творчих компетентностей.
5. Організація традиційних та інноваційних музичних занять у ЗДО.
6. Цифрові технології в організації музичного навчання й виховання в ЗДО.
7. Програмне забезпечення штучного інтелекту в практиці музичного керівника та вихователя.
8. Музично-педагогічна технологія Карла Орфа в імпровізаційному музикуванні та колективній творчості дітей.
9. Методика вокально-хорової роботи з дітьми різного дошкільного віку.
10. Психолого-педагогічні можливості та арт-терапевтичний потенціал музичного мистецтва й музикотерапії в особистісному розвитку й збереженні ментального здоров'я.
11. Використання нетрадиційних технік графічного мистецтва у розвитку творчих здібностей дітей

Рекомендована література

- 1 Базовий компонент дошкільної освіти України / Під наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQl>
2. Музичний керівник. – 2012. – № 4. – С. 4–10.
3. Болгарський А. Г. Слухання музики у дошкільному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. / А. Г. Болгарський, Т. В. Горобець, В. А. Шкоба. – Луцьк, ПВД "Твердиня", 2010 р. – 180 с.
4. Верховинець В. Весняночка. Ігри з піснями для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку/ В. Верховинець. – К. : Музична Україна, 1989. – 343 с.
- 5.Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей. Вихователь-методист дошкільного закладу.
6. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
- Державний Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.kr-admin.gov.ua> – Назва з екрана.
- Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
7. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Піроженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
8. Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.
- 9.Косенчук О.Г., Новик І.М. Досліджуємо якість освітнього процесу. Дошкільне виховання. 2020. № 10. С. 10-13. URL: <https://bit.ly/3WP46vD>
- 10.Левінець Н.В. Моделювання здоров'язбереігаючого середовища дошкільного навчального закладу: сучасні підходи. URL: <https://ird.npu.edu.ua/files/levinec.pdf>
- 11.Лісовська Т. А. Музичне виховання як педагогічна парадигма / Т. А. Лісовська // Вісник Черкаського університету. – 2010. – Випуск 183. Частина IV. – С. 82–85.
12. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання : навчально-методичний посібник / Т. А. Лісовська. Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. 330 с.
- 13.Мартиненко О. В. Розкриття творчого потенціалу дошкільнят виразними засобами хореографічного мистецтва / О. В. Мартиненко // Палітра педагога. – 1999. – № 4. – 42 с.
14. Матеріали круглого столу «На шляху до якісного дошкілля»: упоряд. О.Г.Косенчук, Л.В.Куземко, О.А. Венгловська, І.М.Новик: УІРО, 2021. 35 с. URL: <https://bit.ly/3WP9qiB>
- 15.Мережко Ю. Комплексні чи інтегровані музичні заняття: у чому відмінність? / Ю. Мережко // Музичний керівник. – 2014. – №5. – С. 4–7.
16. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: <https://bit.ly/3XKqdVt>
17. Половіна О. А., Карабаєва І. І. Авторський підхід до рівня визначення та формування художньо-продуктивної компетенції дітей старшого дошкільного віку. Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools IGOS-GROUP LTD: United Kingdom, Canada, Ukraine, USA. Vol 39 No 2 (2020) (ISSN 2708-0994; ISSN 2313-7525): С.26-32.
- 18.Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити. Вихователь-методист дошкільного закладу. № 1. 2019. С.15-22.
19. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: свобода, творчість, інтеграція. Дошкільне виховання. № 5. 2019. С.3-8.
- 20.Половіна О. Мистецька освіта сьогодні: синтез підходів. Дошкільне виховання. 2019. №12. С.3-8.
- 21.Положення про заклад дошкільної освіти (в редакції постанови КМУ від 27.01.2021 №86). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-%D0%BF#Text>
65. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.

22. Пометун О. І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Вид. дім «Освіта». 2020. 192 с.
23. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловйова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>
24. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти України в умовах карантину/ авт. кол. Косенчук О., Новик І., Венгловська О.: УІРО, 2021. URL: <https://uiied.org.ua/wpcontent/uploads/2021/02/doshkilnaosvita.pdf>
25. Романюк І. Провідні педагогічні принципи організації музичних занять дошкільному навчальному закладі / І. Романюк // Музичний керівник. – 2013. – №2. – С. 4–6.
26. Ростовський О. Вступне слово педагога до дітей перед слуханням музики / О. Ростовський // Музичний керівник. – 2011. – №1. – С. 10–12.
27. Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – К.: ІЗМН, 1997. – 328 с.
28. Руденко О. В. Психологічні умови розвитку музичних здібностей у дітей старшого дошкільного віку: автореф. дис. канд. психол. наук; спец.: 19.00.07 "Педагогічна та вікова психологія" / Руденко О. В.;
29. Стріхар О.І. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності музичне мистецтво. - Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2022. – 260 с.
30. Теряєва Л. Розучування нової пісні на музичних заняттях з дошкільниками / Л. Теряєва // Музичний керівник. – 2012. – №7. – С. 18–20.. Тимошук С. В. Музично-дидактичні ігри в ДНЗ (за системою К. Орфа).
31. Технології професійного розвитку педагогів: методичний поради́ник / Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2016. 231 с. URL: <https://bit.ly/3j19Fso>
32. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W> : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
33. Шевчук А. С. Дитяча хореографія : навч.-метод. посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с. URL: <https://bit.ly/3Q6RfmA>
34. Шевчук А. Дитина у світі культури: орієнтири до освітньої лінії / А.Шевчук // Дошкільне виховання. – 2021. – №9. – С. 15–18.
35. Шевчук А. Залучаємо малят до музичної скарбниці / А. Шевчук / дитячий садок. Мистецтво. – 2022. – №3 (13). – С. 36– 41.
36. Шуть М. Музичний керівник та учитель музичного мистецтва: нова інформація / М. Шуть //Музичний керівник. – 2019. – №1. – С. 4–9. 270
37. Шуть М. Сучасне дитяче свято: педагогічний аспект / М. Шуть //Музичний керівник. – 2021. – №3. – С. 4–11.
38. Якимчук С. Методика музичного виховання: навч. посіб. / С. Якимчук.– Рівне: РДГІМ, 2023. – 160 с